

SKRIFTLIGT SPÖRSMÅL

Skyddsjakt på skarv och en nationell skötselplan för skarven

Till riksdagens talman

Häckningsbeståndet av skarv i Finland har ökat mycket kraftigt sedan den första häckningen år 1996. År 2011 häckade redan 17 700 par i Finland. Ökningen beror på många faktorer, enligt en teori har bland annat övergödningen lett till mer tillgänglig föda i Östersjön.

På grund av EU-reglering, dvs. rådets direktiv om bevarande av vilda fåglar ("fågeldirektivet"), är allmän jakt på skarv inte är tillåtet.

Enligt naturvårdslagens 38 § är storskarven fridlyst året om. Enligt lagens 39 § är det förbjudet att avsiktligt döda eller fånga individer som hör till de fridlysta djurarterna, ta bort deras bon eller på annat sätt störa dem. Undantag från förbudet är möjliga med stöd av lagens 49 § genom att närings-, trafik- och miljöcentralerna i enstaka fall beviljar tillstånd på grundval av artikel 9 i fågeldirektivet. Artikel 9 stipulerar att undantag kan beviljas bl.a. för att förhindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske och vatten eller för att skydda flora och fauna.

Med andra ord möjliggör den inhemska lagstiftningen redan för tillfället så kallad skyddsjakt på skarv. Detta åtminstone i teorin. I praktiken har NTM-centralerna varit motvilliga att bevilja lov för skyddsjakt. Dessutom varierar de olika NTM-centralernas praxis i tillståndsprövningen mycket. Till exempel i Egentliga Finland beviljar NTM-centralen i praktiken inga tillstånd för skyddsjakt. Detta är häpnadsväckande med tanke på att man på det geografiskt nära Åland som i relativt stor utsträckning beviljar tillstånd till skyddsjakt.

Det nuvarande skyddsjakts systemet för skarv kan därför inte anses vara fungerande.

Ur ett nordiskt perspektiv kan man ännu konstatera att skyddsjakt beviljas betydligt lättare i Sverige.

Anmärkningsvärt är även att Sveriges riksdag har 2012 beslutat att Sverige bör verka för att allmän jakt på skarv införs inom ramen för en översyn av EU:s fågeldirektiv.

Undertecknad inlämnade hösten 2012 en åtgärdsmotion (26/2012) rd till riksdagen med rubriken ”Skarven till vilt”. I åtgärdsmotionen föreslår undertecknad att ”regeringen vidtar åtgärder för att EU:s fågeldirektiv ändras så att skarven kan bli vilt i Finland”. Samtidigt med lämnandet av åtgärdsmotionen ställde undertecknad även ett skriftligt spørsmål i riksdagen (745/2012) gällande skydds jakt av skarv. Spörsmålet som ställdes lyder enligt följande: ” Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att skydds jakt av skarv kan förverkligas på ett effektivt sätt och ämnar regeringen vidta åtgärder för att EU:s fågeldirektiv ändras så att skarven kan bli vilt i Finland?”

I sitt svar till det skriftliga spørsmålet anförde miljöminister Niinistö att det är enligt ministeriets uppfattning inte motiverat att ändra bestämmelserna så att storskarven blir jaktbart vilt.

Miljöminister Niinistö har även uttalat sig i offentligheten angående den ovannämnda åtgärds motionen. Enligt uppgifter i en tidningsartikel (Vasabladet 29.8.2012) anförde minister Niinistö att åtgärds motionen inte har någon realism. Vidare har Niinistö enligt samma artikel anfört att sådana här saker ska ju grundas på vetenskaplig forskning. Så länge det saknas forskningsresultat om skadliga effekter fattas inga politiska beslut.

Enligt Vasabladets artikel 29.8.2012 uppfattar minister Niinistö inte den skarv som häckar i Finland som en främmande art. Tvärtom säger sig miljöministern ha tydliga bevis för att både den nordatlantiska storskarven och den så kallade sinensisskarven har funnits i Europa under flera tusen år. Niinistö är enligt Vasabladets artikel även övertygad om att sinensis har häckat i Finland tidigare, även om häckningen kanske inte varit så omfattande som den är idag.

Europaparlamentets generaldirektorat för intern politik publicerade nyligen en rapport om skarven (Between fisheries and bird conservation: The cormorant conflict). Rapporten är en sammställning över redan existerande forskning.

Rapporten påvisar att antalet skarvar i Europa är för tillfället högre än på åtminstone 150 år. Enligt rapporten (Annex 1 s. 55). häckar den så kallade nordatlantiska storskarven *Phalacrocorax carbo* inte överhuvudtaget i Finland, medan den så kallade sinensisskarven *Phalacrocorax carbo sinensis*

häckar i Finland. I ljuset av denna rapport finns det således inte bevis om att *Phalacrocorax carbo* häckar i Finland. Samtidigt påvisar rapporten att sinensisskarven ökat kraftigt i Finland.

I rapporten konstateras även att särskilt sinensisskarven kan i många regioner förorsaka allvarliga ekonomiska konsekvenser genom att skada fiskestammar och genom att minska fångsten. Rapporten visar även att skarven äter mellan 441-1095 gram fisk per dag.

Rapporten påvisar också att en aspekt som ofta förbises gällande skarven, är den indirekta skadan som ett stort antal skarvar förorsakar ekosystemet. Skadan omfattar bl.a. förstörelse av skog i anslutning till skarvens häckningsplatser. Detta faktum som konstateras i rapporten bekräftar det många skärsgårdsbor i Finland redan en längre tid erfarit. Skarvens avföring tar död på trädbeståndet och undervegetationen på skogsbeklädda skär. Även på trädlösa skär lider buskarna skada och den övriga växtligheten förändras.

Även om det, vilket det även konstateras i den ovannämnda rapporten, inte ännu finns helt entydiga forskningsresultat om omfattningen av den skada skarven förorsakar, finns det senast nu vägande skäl att revidera den nationella inställningen till skyddsjakt av skarv. Då den nordatlantiska stor-skarven *Phalacrocorax carbo* på basis av den nya EU-rapporten inte häckar i Finland, är det således mycket osannolikt att skyddsjakten av *Phalacrocorax carbo sinensis* skulle medföra någon fara åt *Phalacrocorax carbo*.

Det torde således inte längre finnas någon orsak att tillämpa en restriktiv linje gällande skyddsjakten av skarv i Finland. Finland kan nu med fördel följa Sveriges exempel. Det är därför även motiverat att förnya de nationella anvisningarna om tillämpandet av undantagsmöjligheterna i naturvårdslagens 49 §.

Den färskaste EU rapporten rekommenderar även att medlemsländerna utarbetar nationella skötselplaner gällande skarven. Dessa planer skall beakta såväl ekologiska som socioekonomiska aspekter. Rapporten rekommenderar att medlemsländerna tillämpar en modell med sex olika nivåer, som använts i USA (US Fish and Wildlife Service). Den amerikanska modellen innehåller även alternativet att reducera skarvbeståndet genom jakt.

Det är motiverat att Finland omfattar rapportens rekommendationer och utarbetar en nationell skötselplan för skarven.

Med hänvisning till det som anförs ovan får jag i den ordning 27 § riksdagens arbetsordning föreskriver ställa följande spörsmål till den minister som saken gäller:

Ämnar regeringen med anledning av den nya rapporten om skarv förnya de nationella anvisningarna gällande skarven, så att skydds jakt av skarv kan förverkligas effektivt och vilka andra åtgärder ämnar regeringen vidta med anledning av den nya EU-rapporten om skarven? Ämnar regeringen vidta åtgärder för att utarbeta en nationell skötselplan för skarven enligt amerikansk modell?

Helsingfors den 18 april 2013

Mats Nylund /sv